

Kadernota 2019-2028 “Stroomversnelling in uitvoering”

Algemene beschouwingen

Fractie bedrijven

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

We willen graag beginnen met onze complimenten over te brengen aan het DB en de organisatie. Zij hebben met deze kadernota wederom een technisch goed, helder maar vooral ook een prima leesbaar en overzichtelijk stuk geproduceerd. Hierbij dan ook onze dank aan iedereen die hieraan meegewerkt heeft. Met de kadernota in één opslag worden (op een versimpelde manier) de kern en hoofdzaken op een visueel aantrekkelijke en makkelijk te doorgronden manier weergegeven. Ook de kaartjes in bijlage 6 van de kadernota dragen aan de overzichtelijkheid bij. Deze kaartjes geven aan dat we de afgelopen jaren niet stil hebben gezeten en dat er voor de komende jaren al heel wat in de planning staat. Met andere woorden: dat we feitelijk al in een stroomversnelling qua uitvoering zitten.

Deze alweer vierde (en laatste) kadernota van de huidige bestuursperiode sluit wat onze fractie betreft nog steeds prima aan op het in 2015 afgesloten (en ook door onze fractie onderschreven) bestuursakkoord “Onze Koers” 2015-2019. In feite is deze kadernota daarvan een logische en prima afsluiting. Ondanks de reeds genomen maatregelen voor het duurzame financieel beleid, en de (noodzakelijke) investeringsversnelling in het zuiveringsbeheer alsmede het vrijmaken van middelen voor klimaatadaptatie en voor een verdere verbetering van de waterkwaliteit, scoren we op de meeste criteria gunstiger of gelijk aan de vorige kadernota !

Alleen de ontwikkeling van de netto lasten is (iets) minder gunstig dan bij de vorige kadernota. Het verschil met de vorige kadernota is dan over de 10-jaars periode € 12,3 miljoen meer lasten (uitgaven) dan in de vorige kadernota. (ofwel € 1,2 miljoen per jaar) Dit betreft vooral meer lasten op zuiveringsbeheer wat i.v.m. de (noodzakelijke) investeringsversnelling en andere kostenverhogingen ook wel verklaarbaar is. De totale lasten (uitgaven) van ons waterschap stijgen van ongeveer € 133 miljoen in 2018 naar ongeveer € 151 miljoen in 2028. Dit is een stijging van ruim € 18 miljoen in 10 jaar, ofwel een stijging van (gemiddeld) nog geen 1,5% per jaar. Uiteraard moeten we altijd kien blijven op lastenstijgingen, echter met een te verwachten hogere inflatie en kostenontwikkelingen in bijvoorbeeld de bouwsector, maar ook in de loonkosten, zal het nog een prestatie zijn om binnen deze geraamde stijging te blijven.

Door deze, ondanks de genoemde verhoging, toch nog relatief lage lastenstijgingen, alsmede door de resultaten uit voorgaande jaren (inzet tariefegalisatie en reserve DFB) is de ontwikkeling van de diverse belastingtarieven ook gunstiger dan voorheen. Met een gemiddelde stijging van 1,6% per jaar over de 10-jaars periode blijven we naar verwachting zelfs binnen de inflatiestijging en ruim binnen de uitgangspunten zoals vastgelegd in het huidige bestuursakkoord.

Het is echter nog te vroeg om te juichen en we moeten bij de diverse belastingtarieven nog wel een flinke slag om de arm houden want de nieuwe kostentoedeling en/of de implementatie van een nieuw/vernieuwd belastingstelsel (CAB) kan de verdeling (en dus de tarieven) per belastingcategorie aanzienlijk veranderen. Het is daarom zaak om deze ontwikkelingen nauwgezet te (blijven) volgen.

Als fractie hebben we vanaf de start van deze bestuursperiode aangegeven dat het waterschap solide, betrouwbaar en vooral ook betaalbaar moet zijn en blijven. Met deze laatste kadernota van de huidige bestuursperiode kunnen we ook zeggen dat dat tot nu toe prima gelukt is.

Echter, gezien de nog forse opgaven die voor ons liggen en gezien de tariefs-ontwikkeling op de korte termijn willen we benadrukken, dat we ons echt zoveel mogelijk zullen moeten beperken tot onze echte kerntaken. En daarbij zo veel als mogelijk werk met werk maken. Ook moeten we daarbij voortdurend bezien welke bijdragen anderen kunnen leveren en/of wat anderen zelf kunnen doen.

Bij de kadernota in één opslag staan heel helder de volgende 4 accenten benoemd:

- Uitvoering van de kerntaken
- Veiligheid is prioriteit
- Samen vernieuwen
- Acceptabele belastingtarieven

Een prima samenvatting, als fractie bedrijven ondersteunen we deze accenten van harte, en deze accenten vinden we ook terug in de gehele uitwerking van de kadernota.

Daarnaast worden 4 uitdagingen genoemd:

- Klimaatverandering en verstedelijking
- Nieuwe regelgeving
- Complexere technieken en digitalisering
- Risico's beheersen

Naast de eerder genoemde accenten zal juist de komende periode voor deze 4 uitdagingen voldoende aandacht, inzet en (financiële)middelen beschikbaar moeten zijn. Deze uitdagingen maken het de komende periode echt een uitdaging om ook binnen de financiële kaders te blijven en de belastingtarieven acceptabel te houden.

Verder wijst onze fractie op het grote belang en dus voor maximale aandacht op de volgende 3 punten:

- * adequaat asset management rondom de waterzuiverings installaties gezien de enorme bedragen die nodig zijn voor renovatie en het onderhoud.
- * de kosten ontwikkeling rondom natuur opgaven. Bijvoorbeeld door werk met werk te maken en door maximaal gebruik te maken van de daarvoor bestemde subsidies.
- * intensieve samenwerking met andere waterschappen bijv. op het gebied van projecten en rekenkamers.

Onze fractie vind het enerzijds jammer, dat na 4 jaar van een gelijk tarief voor zuiveringsbeheer, dit tarief in 2019 gaat stijgen met 1,8%. Anderzijds kunnen we dit ook wel begrijpen gezien de stroomversnelling van de ontwikkelingen en investeringen in het zuiveringsbedrijf alsmede de kostenverhogingen die SNB (helaas) met zich meebrengt. Door een daling van het tarief gebouwd wordt de totale belastingdruk voor het bedrijfsleven gelukkig weer getemperd. Het voorbeeldprofiel productiebedrijf laat in 2019 een belastingstijging van 1,2% zien en het voorbeeldprofiel groothandel zelfs een belastingverlaging van 0,3%. Gemiddeld genomen dus een allerzins acceptabele ontwikkeling.

Wat ons wel zorgen baart is de tariefs-ontwikkeling in met name 2020 en 2021. In die jaren gaan de tarieven fors omhoog (ruim boven de te verwachte inflatie), om daarna weer fors af te vlakken. Zoals al eerder aangegeven is onze fractie absoluut geen voorstander van een te groot "jo-jo" effect met de tarieven. Wij verzoeken het DB om een slimme strategie te ontwikkelen om deze grote fluctuaties in met name 2020 en 2021 te voorkomen. Het op een andere manier inzetten van de egaliseringsreserve dan wel onze bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid zou hierbij een optie kunnen zijn. De bestemmingsreserve DFB zuiveringsbeheer heeft na afloop van de planperiode (2028) nog steeds een positief saldo van ruim 2 miljoen Euro (waarbij die van het watersysteembeheer in 2022 al op is). Hiervan zou in de "moeilijke" jaren (2020 en 2021) wellicht meer ingezet kunnen worden. Wij verzoeken het DB dan ook om deze mogelijkheid in de volgende kadernota uitdrukkelijk mee te nemen, dan wel als mogelijke keuze optie nader uit te werken.

Een ander punt van aandacht is de ontwikkeling van de WOZ waarde. Vooral voor woonhuizen in het stedelijk gebied loopt deze waarde momenteel enorm snel op. Jaarlijkse stijgingen van minimaal 5% tot plaatselijk wel 10% (Breda) en 20% (wijk Belcrum in Breda) zijn nu meer regel dan uitzondering. Maar ook bedrijfspanden en andere "bebouwingen" stijgen gemiddeld genomen in waarde. Het verbaast ons dan ook dat in de kadernota als uitgangspunt is genomen voor 2019 een (gemiddelde) WOZ waarde stijging van slechts 2,3% en alle jaren daarna geen enkele stijging (dus 0% WOZ waarde stijging).

Als gevolg van dit uitgangspunt stijgt het nominale tarief voor gebouwd jaar op jaar, wat echter bij een stijgende WOZ waarde helemaal niet nodig zou zijn. Sterker nog, nu stijgt het tarief voor gebouwd in de kadernota met gemiddeld 1,7% per jaar, maar als de WOZ waarde met datzelfde percentage (of meer!) stijgt zou het nominale tarief helemaal niet hoeven te stijgen (of kan bij een hogere WOZ waarde stijging zelfs dalen !).

Daarnaast blijft het werken met vaste WOZ waarden in de voorbeeldprofielen voor een vertekend beeld zorgen. In de voorbeeldprofielen worden de nieuwe belastingtarieven afgezet tegen een gelijkblijvende WOZ waarde. Echter door de stijging van de WOZ waarde betalen de burgers en bedrijven feitelijk (veel) meer dan weergegeven in de voorbeeldprofielen. Wij verzoeken het DB deze "WOZ problematiek" (forse waarde stijgingen alsmede de vaste waarde in de voorbeeldprofielen) bij de begroting 2019, doch zeker bij de volgende kadernota inzichtelijk te maken en naar een oplossing te zoeken.

Wat ons verder erg verontrust, en bovendien ook een steeds groter beslag op onze financiële ruimte legt, is het oplopende bedrag wat kwijtschelding van waterschapbelastingen ons kost. Ondanks het feit dat de verwachting was dat dit door de aangetrokken economie zou gaan dalen lopen deze kosten toch nog steeds op. Voor 2019 wordt inmiddels rekening gehouden met een bedrag van ruim 3,3 miljoen Euro aan kwijtschelding. Wij verzoeken het DB op bij de begroting 2019 inzichtelijk te maken wat de belastingtarieven voor 2019 zouden zijn (m.a.w. met hoeveel ze kunnen worden verlaagd) als de kwijtschelding zou worden versoerd dan wel geheel of gedeeltelijk zouden worden afgeschaft. De CAB geeft in zijn eindrapport als uitgangspunt voor de belastingbetaling en systematiek aan dat iedere vervuiler (mee)betaalt. Dat is echter bij volledige kwijtschelding geenszins het geval !

Innovatie blijft uiteraard een belangrijk issue maar wel altijd in goede afstemming en in samenwerking met andere waterschappen en het bedrijfsleven. Niet altijd zelf het wiel willen uitvinden. Uiteraard dienen innovaties altijd gericht te zijn op substantiële verbetering van kosten en kwaliteit van onze primaire taken. De inzet op bijvoorbeeld zon- en windenergie ondersteunen wij hierbij van harte. Mede gezien het feit dat dit ook tot toekomstige lastenverlichting kan leiden.

Zoals al eerder door onze fractie aangegeven is het kader van duurzaam financieel beleid en ook in het kader van de tariefs-ontwikkeling van belang om onconventioneel naar onze (financieel) grootse vaste activa te kijken. We doelen hierbij in eerste instantie op de Nederlandse Waterschaps Bank (NWB) maar ook op de Slibverwerking Noord-Brabant (SNB). Het daarin door ons geïnvesteerde dan wel opgebouwde vermogen (vele tientallen, vaak "onzichtbare", miljoenen) zou beschikbaar gemaakt kunnen worden. Hiermee kunnen we dan onze eigen schuldpositie fors verlagen ! En daardoor tevens onze rentelasten flink verlagen waardoor we de tarieven kunnen matigen en/of ons ambitieniveau kunnen verhogen/versnellen. Bovendien komt de te realiseren boekwinst ten gunste van de exploitatie wat dan bij een overschot zal leiden tot een forse toevoeging aan de egaliseriereserves. (en bij inzet daarvan dus lagere belastingtarieven !)

Dit zou kunnen gebeuren door deze activa te verkopen aan andere (markt)partijen dan wel deze activa te privatiseren. Uiteraard is dit een complex proces en hebben we daarbij de medewerking van de andere aandeelhouders nodig. Ook zullen uiteraard vooraf goede afspraken moeten worden gemaakt voor de continuïteit en een voldoende concurrerende toekomstige prijsstelling van de aan ons te leveren prestaties. In het kader van de lopende follow-up van de slibstrategie-studie verzoeken we het DB hierbij de "vinger aan de pols" te houden. En in het kader van de toekomstplannen van de NWB, vragen wij het DB deze optie serieus in overweging te nemen alsmede onder de aandacht te brengen van alle andere relevante partijen.

Tenslotte,

Concluderend kunnen we als fractie bedrijven de nu voorliggende kadernota op hoofdlijnen absoluut ondersteunen. Wensen en aandachtspunten zullen er uiteraard altijd zijn. We zien er dan ook naar uit om samen met elkaar (AB-DB-organisatie) door de stroomversnelling te gaan en daarbij ons waterschap goed op koers te houden.

Met vriendelijke groet,

Fractie Bedrijven
Waterschap Brabantse Delta